

»Østerbro Outlaws« – om subkulturteori og marginaliserede unge mænd med indvandrerbaggrund

Sune Qvotrup Jensen

Artiklen introducerer nutidige debatter om subkulturbegrebet, baseret på et feltarbejde blandt marginaliserede unge mænd med indvandrerbaggrund. Artiklen gennemgår såvel den kritik af birminghamskolen, som artikuleres af den såkaldte Post-Subcultural Studies retning, som den senere »kritik af kritikken« med henblik på at rekonstruere en neobirminghamiansk forståelse af subkulturer. Med udgangspunkt i feltarbejde vises det, at en neobirminghamiansk forståelse af subkulturer kan bidrage til at forstå den kollektive kultur blandt disse unge som et meningsfuldt svar på deres delte sociale situation.

Skolen begynder. Birgitte er i gang med at fortælle noget oppe ved tavlen, men så dukker Musse pludselig op. Hej Musse, kom indenfor og sæt dig ned, siger Birgitte og spørger så: Hvor er Yusef? Han er i retten, svarer Musse. Hvad laver han der? spørger Birgitte. Ja, hvad laver sorte mænd i retten? spørger Musse retorisk, og svarer selv: bliver dømt. Ordene siges på en spøgende, nærmest ironisk, måde. Musse tager hættten ned, jakken af, og sætter sig ned. Han har store hængerøvs-cowboybukser på og en Meccabluse i strik i forskelligfarvede felter. Bukserne hænger så lavt, at man kan se bokshortsene i kunstsilke indenunder. På fødderne har han hvide Nikesko. På hovedet først en bandana og oven på den en kasket af den slags, som for tiden er hot inden for hiphopkredse: 80'er truckerstil med net bagtil og helt lige skygge.

Nørrebroklubben 20/10 2003

Ovenstående skildring stammer fra det feltarbejde, jeg under min ph.d.-periode udførte blandt marginaliserede unge mænd med indvandrerbaggrund i Danmark¹. Den dag, episoden udspiller sig, sidder jeg i den lavloftede skolestue i forbindelse med et socialt projekt for unge i Københavns Nørrebro kvarter, og ordvekslingen mellem læreren, Birgitte, og Musse finder sted en morgen, hvor hverken Musse eller Yusef er dukket op til tiden, uden at nogen af dem har meldt afbud.

Scenen er illustrativ for den kollektive kultur, der eksisterer blandt tilsvarende unge mænd i forskellige store og mellemstore byer i såvel Danmark som Norge (Sandberg og Pedersen 2006) og Sverige (Sernhede 2007, Jonsson 2007). Den illustrerer således nogle af de træk, som på tværs af geografisk rum går igen i de kulturer, som disse unge mænd udvikler ud fra deres delte sociale situation. Det er træk som en distinkt tøjstil, en antiautoritær tilgang til voksne »hvide« professionelle og et kollektivt diskursivt repertoire, som sætter dem i stand til at fortolke og tale om deres situation – ofte ved at trække paralleller til amerikansk hiphop- og rapkultur (Sandberg 2008, Sernhede 2002).

Det er min pointe i denne artikel, at man kan forstå denne kultur som en kollektiv bearbejdning, der skaber en bestemt stil i et forsøg på at producere et kulturelt »svar« på nogle problemer, de unge mænd deler. Denne pointe indebærer en fordring om, at ungdomsforskningen opsøger begreber, der sætter os i stand til at forstå disse kollektive processer. Sådanne begreber kan samtidig udgøre alternativer til den patologisering og kriminalisering, der kan ligge i enten at opfatte sådanne unge som asociale afvigere eller som kriminelle bander (*in spe*). Som Røgilds (2002a) mener jeg, at subkulturbegrebet kan være et godt udgangspunkt for at undersøge stiliserings- og bearbejdningsprocesser blandt marginaliserede indvandrerunge. Dette forudsætter imidlertid en gennemarbejdning af subkulturbegrebet, således at der tages højde for nogle af de kritikker, ungdoms- og subkulturforskere har rejst mod begrebet.

Denne artikels formål er således dobbelt. Jeg ønsker dels at introducere de seneste debatter om subkulturbegrebet og dels at vise, hvordan et begreb om subkultur, hvis det tager højde for disse debatter, kan have forklaringskraft for forståelsen af et konkret nutidigt empirisk genstandsfelt.

Fra Birminghamskolen til Post-Subcultural Studies – og tilbage igen?

Den første generation af subkulturteorier var koblet til tidlig amerikansk kriminologi, bysociologi og det, der retrospektivt kan betegnes som »sociale problemers sociologi«, i den såkaldte Chicagoskole. Ifølge Blackman

(2005) bruges termen således første gang hos Chicagoskolen allerede i 1928 (Palmer) i forbindelse med metodiske overvejelser knyttet til feltarbejde.

Når diskussionen drejer sig om egentlig subkulturteori, opfattes A.K. Cohens *Delinquent boys* (1955) ofte som et teoriehistorisk startpunkt, hvorfor den senere er blevet betegnet som »den første egentlige subkulturteori« (Bay og Drotner 1986: 11). Heri foreslår Cohen, at subkulturer opfattes som løsninger, idet arbejderklassedrenge, der ellers på grund af deres klasseposition kan have svært ved at leve op til eksempelvis skolens middelklassekriterier, kan opnå status i subkulturerne efter alternative kriterier, som de faktisk har mulighed for at leve op til (1955).

Den tidlige amerikanske subkulturteori blev udfordret af de britiske subkulturteorier, som i 1970'erne udfoldedes af Birminghamskolen (herefter CCCS) (Hall og Jefferson 1991 [1975], Cohen 2002 [1972], Cohen 1972, Brake 1985, Willis 1978, Hebdige 1979, Mungham og Pearson 1978). CCCS antog en grundlæggende marxistisk og antagonistisk samfundsforståelse og forstod arbejderklasseunges subkulturer på én gang som former for modstand mod klassesamfundet og kulturelle »svar«, eller forsøg på løsninger, på klasse- og generationsspecifikke problemer.

Birminghamskolen er blevet kritiseret fra flere forskellige positioner: Feministisk inspirerede forskere, som selv var en del af CCCS, påpegede, at det teoretiske arbejde var *mandsbiased* (McRobbie og Garber 1975, McRobbie 1980, 1990), og at CCCS ikke rettede nok opmærksomhed mod misogyni, homofobi og problematiske maskulinitetsformer i de subkulturer, man studerede (se også Johansson, Sernhede og Trondmann 1999: 15, 19, Frosh, Phoenix og Pattman 2002: 53). CCCS-teoretikerne er desuden kritiseret for en inadækvat teoretisering af race og etnicitet², og for at legitimere racisme blandt hvide unge fra arbejderklassen (Gilroy 1993, Carrington og Wilson 2004, Frosh, Phoenix og Pattman 2002). Bjurström har kritiseret CCCS for ikke at forsøge at begribe, hvordan arbejderklassens modstand er indvævet i komplekse kæder af modstand og dominans, som kun kan gribes gennem mere sensitive analyser af klasse, køn, etnicitet og race (1997: 108). Eksempelvis gælder det for de unge mænd i min undersøgelse, at deres subkulturelle udtryksformer artikulerer modstand mod klassemæssig underordning og racisme, men at de samtidig ofte reproducerer symbolsk mandsdominans.

Desuden har Bjurström kritiseret CCCS-teoretikerne for at have en for statistisk og socialsemiotisk tilgang. Dette resulterer i analytiske øjeblikbilleder, uden sans for proces, hvorved subkulturerne aflæses som allerede skrevne tekster. Han kritiserer dermed teoriapparatet for ikke at vie nok opmærksomhed til det levede liv og stiliseringsprocesser (1997). Gudmundsson har ligeledes argumenteret for, at CCCS havde en for rigoristisk opfattelse af sociale struk-

turer, og at CCCS-teoretikerne byggede på en inadækvat begribelse af arbejderklasseunges kreative subjektivitet, når de opererede med en præmis om »magiske løsninger«, der var dømt til at mislykkes (1992). I en delvist parallel kritik argumenterer Muggleton for, at CCCS reelt ikke tog subjektiv mening hos subkulturernes deltagere alvorligt (Muggleton 2000: 10,12, se også Muggleton og Weinzierl 2002, Bennett og Kahn-Harris 2004). Ifølge Muggleton foregav CCCS blot interesse for det levede liv, mens man reelt alene analyserede subkulturer i relation til klasse og sociale strukturer (2000: 23).

Muggleton indskrev sig ved denne kritik i den retning, der samlet kan betegnes som Post-Subcultural Studies. Denne retning, som startes af Stanley Cohen allerede i 1987, rejser en række kritiske spørgsmål om CCCS' teoretiske kundskabstilbud³.

Den iboende funktionalisme er et hovedpunkt i kritikken. Stanley Cohen har således påpeget, at CCCS tenderede mod at overtage den implicitte funktionalisme i den tidlige amerikanske subkulturteori (2002[1987]: xlviii), når den forklarede og forstod subkulturer primært ved og gennem den antagelse, at de latent fungerede som en »magisk« eller symbolsk løsning på klasserelaterede problemer (ibid. lii).

Overordnet har en række forfattere i forlængelse heraf kritiseret CCCS for at overvurdere arbejderklassebaggrundens betydning og forklaringskraft (Cohen 2002[1987]) og påpeget, at dette tenderer mod klassedeterminisme (Muggleton 2000, Muggleton og Weinzierl 2002, Bennett og Kahn-Harris 2004). Som Stanley Cohen har pointeret, tænkte CCCS subkulturerne som et udtryk for modstand og en kampplads for politiske klassekampe (1987: xlix). De pågældende forfattere argumenterer for, at subkulturer ikke altid eller nødvendigvis er klassebaserede.

Samtidig kritiserer Cohen den antagelse, at »These phenomena must be saying something to us – if only we could know exactly what« (Cohen 2002[1987]: liv, fremhævelse i original); at stilen altid betyder noget mere og noget andet, end det man kan se, og at det derfor gælder om at *afkode* stilen. Dette leder ifølge Cohen til en jagt på den »skjulte kode« (2002[1987]: liv). Kombinationen af fokus på klasse og stil medførte desuden, at CCCS altid analyserede stil i relation til modstand og undertrykkelse. Post-Subcultural Studies-retningen har derfor argumenteret for, at CCCS-teoretikerne var for involverede i et marxistisk politisk projekt, der fik dem til at indsnævre fokus til primært at handle om klasse samt til at romantisere ungdomssubkulturerne og se de deltagende unge mennesker som revolutionens avantgarde (Cohen 2002[1987]: lxviii, Muggleton 2000), om end »løsningen« ofte blev set som en del af problemet snarere end en reel løsning (Cohen 2002[1987]). Dette resulterede i at »the symbolic baggage the kids

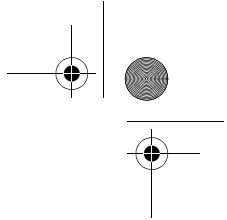
are being asked to carry is just too heavy.« (Cohen 2002[1987]: lix). Som Muggleton har påpeget, kan det i dag være påtrængende at spørge, om der overhovedet er tale om modstand (2000: 30).

Som metodisk alternativ til CCCS' fokus på samfundsmæssige klassestrukturer forslår Muggleton en klassisk weberiansk forståelsessociologisk tilgang, der baserer sig på, og principielt forholder sig loyalt til, deltagernes selvforståelse. Samtidig indeholder Post-Subcultural Studies-retningen en række teoretiske substantielle alternativer til CCCS' forståelse af subkulturer. Ifølge Post-Subcultural Studies-retningen må subkulturer i dag tænkes i lyset af postmoderniteten. Således lever unge mennesker i dag under samfundsmæssige betingelser, hvor alting hele tiden ændrer sig og flyder på en måde, som man ikke kan begribe ud fra CCCS' begreber.

Muggleton hævder eksempelvis, at »the break down of mass society has ensured that there is no longer a coherent dominant culture against which a subculture can express its resistance« (2000:48). Han argumenterer for, at subkulturer ikke er gruppe løsninger på klasserelaterede problemer, og at forbindelsen mellem praksis og struktur aldrig blev demonstreret på adækvat vis af CCCS, idet man blot projicerede sine teoretiske og politiske opfattelser ind i hovedet på de studerede subjekter (Muggleton 2000: 167).

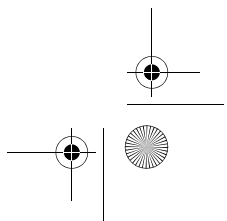
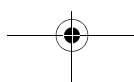
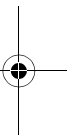
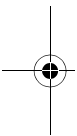
Som et alternativ peger Post-Subcultural Studies-retningen på muligheden for at se subkulturer som flydende, fragmenterede og mangetydige. Der findes ifølge forfattere som Muggleton i dag mulighed for, at individer kan glide ud og ind af serier af subkulturer og måske endda være medlem af flere subkulturer på én gang. Muggleton knytter derfor subkulturer til det identitetsarbejde, som postmoderniteten fordrer af unge mennesker, idet han tolker subkulturer som selvvalgte manifestationer af individuel autonomi og behov for at udtrykke sig frem for løsninger på kollektive problemer (2000: 167). Bennett har foreslået, at subkulturbegrebet tænkes sammen med Maffesolis (1996) begreb om tribalisme (Bennett 1999, 2000). Det indebærer, at subkulturer begrebsliggøres som *neotribes* – en form for relativt uforpligtende valgfællesskaber, som individer har mulighed for midlertidigt at slutte sig til.

Post-Subcultural Studies-retningens dekonstruktion af CCCS' begrebsapparat til fordel for et postmoderne begreb om subkultur kom imidlertid ikke til at stå uimodsagt hen, idet der snart opstod en »kritik af kritikken« af CCCS. Carrington og Wilson kritiserede Post-Subcultural Studies-retningens postmodernistiske opfattelse af subkulturer for at afkoble begreberne magt og strukturel ulighed fra analysen, ligesom de kritiserede den apriori afpolitisering af subkulturer, som denne retning tenderer mod (2004). Som et eksempel på det uheldige i en sådan afpolitisering kan man pege på, at den hiphopkultur, som de unge mænd i min undersøgelse trækker på, kan

have politiske aspekter. Disse aspekter artikuleres imidlertid ikke i traditionelle politiske former, men snarere som en »gadepolitisk« kommentar til de delte livsvilkår.

Andre forfattere som Blackman (2005) og Hesmondhalgh (2005) kritiserede den voluntaristiske og individualistiske forståelse, som de anførte ligger i Bennetts applicering af Maffesolis neotribalismebegreb til subkulturteorierne. Blackman gik endda så vidt som at påpege denne tæknings affinitet med neoliberalisme (2005, se også Jensen 2006a)^{4,5}. Andre forfattere har argumenteret for, at klasse i stadigvæk grad har relevans for subkulturer, idet unge og deres kulturer i høj grad er præget af sociale skel og ulighed, hvorfor ikke alle unge har mulighed for at deltage i alle subkulturer eller i det forbrug, som er knyttet til nogle subkulturer (Shildrick 2006, se også Jensen 2006b). I den forbindelse er det blevet påpeget, at klasse måske især virker gennem lokalitet, idet de klasseprægede lokalkulturer, der findes i nogle kvarterer, spiller en vigtig rolle som kontekst for unges subkulturer (Shildrick 2006, Shildrick og MacDonald 2006). Der er således forskel på de subkulturer, der findes i den type socialt og økonomisk underprivilegerede forstæder, som de unge mænd i min undersøgelse stammer fra, og de kulturer, der skabes af unge andre steder. Disse forskelle er relateret til klasse og etnicitet og har eksempelvis at gøre med, at der ofte er relativt få faciliteter i de unges boligområder og dermed relativt lidt at fordrive tiden med (Jensen 2002)⁶. Samtidig har Shildrick og MacDonald argumenteret for, at Post-Subcultural Studies-retningen reelt alene har rettet sin forskningsinteresse mod smags- og stilkulturer blandt relativt privilegerede unge med middelklassebaggrund, hvorfor denne retning ikke har noget empirisk udgangspunkt for at vurdere, hvorvidt klasse spiller en rolle for andre nutidige unges subkulturer (2006). På tværs af disse diskussioner argumenterer Greener og Hollands for at skellet mellem klassiske subkulturteorier og Post-Subcultural Studies-retningens perspektiv er udtryk for en kunstig teoretisk dikotomisering, som sjældent henter sin argumentationskraft fra empirisk forskning. På baggrund af internet-etnografisk forskning i Virtual Psytrance⁷ argumenterer de for, at konkrete nutidige subkulturer kan have træk, som kun kan forklares ved at kombinere de to teoriretninger (2006). Tilsvarende kan man argumentere for, at de unge mænd i min undersøgelse artikulerer en territorialitet, som bedst forstås ud fra en klassisk tilgang, men samtidig orienterer sig mod transnationale og globale kulturelle strømninger på en måde, som senere teoriudviklinger er bedre til at belyse.

Neobirminghamisme – en mulig teoretisk konfiguration?

Den ovenfor skitserede debat rejser en række spørgsmål til ungdoms- og subkulturforskere; først og fremmest spørgsmålet om, hvorvidt det er muligt at (re)konstruere et begreb om subkultur, der tager højde for nogle af de berettigede kritikker af CCCS, samtidig med at det dels bevarer nogle af de analytiske kvaliteter subkulturbegrebet har, dels kan bruges til at forstå sociale processer i det nuværende samfund. Dette fordrer en genbearbejdning af CCCS' kundskabstilbud.

Efter min opfattelse er det rigtigt, at CCCS abonnerede på et for primitivt og endimensionalt syn på social differentiering og sociale strukturer; et syn baseret på klassekategoriens primat. Man kan hertil anføre, at argumentationen om klassesdeterminisme er overdrevet. Inden for CCCS' analytiske arbejder blev subkulturer ganske vist fortolket som specifikke måder at besvare, arbejde sig igennem eller løse generationsspecifikke problemer på, som kan spores tilbage til unge menneskers position i det hierarkiske classesystem. Men CCCS analyserede disse subkulturelle svar som grundlæggende kreative, idet de var nødvendiggjort, men *ikke* determineret, af klasseposition. I min læsning påpeger CCCS-teoretikerne således, at klassepositionen genererer specifikke sociale problemer, som man kan gennemarbejde, »besvare« eller reagere på *på forskellige måder*. Den samme klasseposition kan lede til forskellige subkulturelle håndteringer (Jensen 2006b, Shildrick 2006: 71). Ikke desto mindre er det et teoretisk problem, at klasse i CCCS' arbejder fik primat på bekostning af køn, etnicitet og race. Den feministiske kritik peger på betydningen af at medtænke køn, mens den antiracistiske kritik peger på betydningen af en adækvat begribelse af etnicitet og race. I mit empiriske materiale er såvel de unges problemer som de kollektive svar herpå således i mindst lige så høj grad relateret til køn, etnicitet og race som til klasse.

Afvisningen af klassekategoriens primat betyder således *ikke*, at man kan afkoble subkulturbegrebet fra en strukturel analyse af livsvilkårene – i bredeste forstand – hos de som producerer kulturen.

Det, jeg her, med inspiration fra Carrington og Wilson (2004), Blackman (2005), Hesmondhalgh (2005), Shildrick (2006) samt Shildrick og MacDonald (2006), vil kalde en neobirminghamsk position, må derfor orientere sig mod at forstå og begribe subkulturernes kreativitet i deres komplekse situationer – med vægt på *både* kreativitet og situationer. Dette indebærer tillige en afvisning af at udgrænse magt og strukturel ulighed fra analysen af subkulturer. En sådan rekonstruktion af det birminghamianske teoriapparat må indeholde seks komponenter:

For det første en fortsat kontekstualiserende fokus på social differentiering, magt og ulighed, dog med den meget vigtige modifikation i forhold til CCCS, at klasse analytisk ligestilles med køn, etnicitet og race.

For det andet en fastholdelse af subkulturer som *kollektive* bearbejdnings-er, det vil sige kollektive forsøg på løsninger eller blot kulturelle »svar« på delte problemer. Derved fastholdes samtidig en bestræbelse på at få analytisk greb om det rationelle eller meningsfulde i kulturelle udtryk, som ofte anses som mærkelige eller afvigende.

For det tredje et fokus på stiliseringsprocesser som bricolage. Ved bricolage forstås kreative processer, hvor elementer fra forskellige betydnings-sammenhænge kombineres på en måde, der skaber ny mening.

For det fjerde en skepsis over for Post-Subcultural Studies-retningens apriori afpolitisering af subkulturer, og en påpejning af at også nutidige subkulturer kan have aspekter, der i bred forstand kan betegnes som politiske. Dette gælder for eksempel de førnævnte politiske aspekter af de unges brug af hiphopkulturen.

For det femte at udviklingen af global informationsteknologi og samfundets høje differentieringsgrad bevirker, at unge mennesker i dag i højere grad end i 70'ernes England kan kende til og trække på subkulturelle strømninger på tværs af lokalitet (Greener og Hollands 2006). Det repertoire, som Willis kaldte »the pool of styles, meanings and possibilities« (Willis 1978: 59), er derfor i dag større for de unge. Men hvordan og på hvilke måder de unge bruger det repertoire af udtryksformer, som kan hentes i globale massemedier, er et kontekstuel spørgsmål, der afhænger af både lokalitet og social situerethed. De unge mænd i min undersøgelse trækker eksempelvis på en massemedieret og transnational hiphopkultur, som de giver lokal betydning.

For det sjette må man medgive, at Muggleton har et godt argument, når han påpeger fraværet af interesse for det subjektive meningsindhold i CCCS' arbejder. Betraget på tidsmæssig afstand var der for meget distance og for få analyser af etnografiske primærdata hos CCCS (med Willis (1978) som en bemærkelsesværdig undtagelse). En neobirminghamsiansk forståelse af subkultur må derfor rumme den metodiske pointe, at subkulturel kreativitet og meningsindhold ikke kan forstås uden etnografisk arbejde.

Den her skitserede neobirminghamske position indebærer, at subkulturbe-grebet bibeholder en relativt specifik betydning. Den betoner således, at samfundet er organiseret hierarkisk, og at subkulturer er underordnede og nogle gange undertrykte kulturer (Bay og Drotner, 1986:9, Bjurström 1997: 109). Inden for denne position opfattes subkulturer altså på en og samme gang som noget meningsfuldt og relativt autonomt i sig selv og samtidig som noget underordnet. Det betydningsfulde ved præfixet sub- er således, at det både

konnoterer noget, der er *underordnet noget andet*, og noget, der er *noget i sig selv*. Subkulturer er både *underkulturer* og *delkulturer* (Bjurström 1997: 109), hvorfor begrebet angår både vertikal (hierarkisk) og horisontal social differentiering (Jensen 2006b) og peger på de betingelser, som kulturel autonomi udøves under.

Tilbage til feltet

Med et bearbejdet subkulturbegreb bliver det muligt at vende tilbage til det empiriske felt, som jeg indledte denne fremstilling med at gengive et indtryk fra. Det er således min pointe, at der kan være analytiske gevinster at hente ved at forstå de unge mænd i min undersøgelse som en subkultur i neobirminghamiansk forstand, og at der kan produceres vigtige indsigter ved at betragte deres kollektive kultur som et kulturelt »svar« på delte problemer.

Betragtet på afstand har de unge mænd, således en række problemer til fælles: *For det første* er de stigmatiserede i kraft af deres etnicitet på grund af en almen udbredt xenofobi (Røgilds 2002b, Schierup 1993). *For det andet* kommer de fra klassepositioner, der hverken er sociokulturelt attraktive eller økonomisk privilegerede⁸. *For det tredje* ses der skævt til dem på grund af den måde etnicitet, køn og alder virker sammen på. Det såkaldte intersektionalitetsperspektiv, der analyserer sammenvævninger af køn, klasse, race og etnicitet, kan således belyse, hvordan sociale »kategorier kan overdrive hinanden eller underkende hinanden eller endda ophæve hinanden« (Kofoed 2005: 44). Intersektionalitetsperspektivet kan dermed indkredse de konfigurationer, hvor kategorier som race, etnicitet og klasse underminerer eller helt fjerner de privilegier, der oftest er knyttet til mandekøn (Wingfield 2008, Connell 1995). For disse mænds vedkommende hænger marginaliteten således tæt sammen med, at de repræsenterer, og tilskrives, en illegitim maskulinitet, idet man på diskursivt plan kan iagttage særdeles negative stereotype forestillinger om unge indvandremænd som værende voldelige og farlige og/eller i besiddelse af en problematisk og ustyrlig seksualitet (Alexander 2000, Andreassen 2005)⁹. *For det fjerde* kan man opfatte deres situation som kendetegnet ved et territorielt stigma, idet de ofte har geografisk hjemme i kvarterer, der indtager syndebukfunktioner i byens rum (Mørck 1999, Sernhede 2001, 2007, Wacquant 2008).

Man kan imidlertid forstå den kollektive kultur, de unge mænd producerer, som en form for kreativ reaktion, der, som svar på en specifik social situation, forener en række kulturelle elementer i en subkulturel bricolage. Det *første* element er relateret til klasse. Således betyder de unges klassepo-

sition, at de trækker på maskuline udtryk, som er knyttet til den manuelle lønarbejders situation. I forhold til det indledningsvist illustrerede antiautoritære forhold til skolen, kan man eksempelvis fremhæve, at unge arbejderklassemænds konfliktfyldte forhold til skolen er historisk velbeskrevet (Willis 1978). Det *andet* element er relateret til den del af de unges forældres kultur, der har med etnicitet at gøre. De unge taler eksempelvis nu og da om respekt. Man kan argumentere for, at de unges fokus på respekt udtrykker, at de trækker forældregenerationens æresbegreb ind i deres konkrete situation og omtolker det, så det kommer til at passe ind i den subkultur, de unge deltager i (Larsen 1992). I så fald skal det imidlertid nævnes, at forældregenerationens æresbegreb omtolkes og bearbejdes undervejs (Prieur 1999), så det kommer til at konvergere med et begreb om *respect*, som de unge mænd henter fra amerikansk hiphop- og rapkultur. Dermed er det *tredje* element i den subkulturelle bricolage allerede nævnt, nemlig de unges brug af kulturelle udtryksformer hentet fra den globale mediebarne hiphopkultur. Relationen til hiphop kom i mit feltarbejde til udtryk dels ved en decideret bevidst identifikation med det univers, hiphop skildrer, dels ved mere subtile processer, hvor de unge konstruerede individuelle og kollektive identiteter ved at trække på hiphoppens symbolunivers¹⁰.

En af de måder, de unges relation til hiphop kom til udtryk på, var i den måde, de fremstillede sig selv på på internettet. De unge, jeg så chatte, valgte i høj grad brugernavne, som informerede mig om, at de i deres selvrepræsentation trak på rap- og hiphopkultur. Hamza fra den anden Aalborgklub havde valgt navnet Thug-gangsta. Thug-gangsta refererer til 2Pac. Ordet »Thug« optræder særligt tit i forbindelse med 2Pac, som ofte er afbildet med ordet tatoveret med gotiske bogstaver hen over sin mørke, muskuløse overkrop. Hirsi havde valgt navnet »lil' gangsta«; et navn, der refererer til, at han ikke er særligt høj. Abdilatif fra Århusklubben havde valgt navnet 8210-cent; en spidsfindig sammensætning, der kombinerer postnummeret på Århus Vest, et stigmatiseret boligområde, hvor Abdilatif bor, med rapperen 50 Cents navn. Navnet illustrerer, hvordan nutidige subkulturer ofte kombinerer det lokale og globale ved at trække på elementer fra globale ungdomskulturelle strømninger og benytte dem i lokale bearbejdningsprocesser. Endelig havde Nadim fra den anden Aalborgklub valgt navnet Perker4Livet. Dette skal forstås i sammenhæng med Nadims proces med at tage identiteten som »perker« på sig; en proces, jeg tidligere i feltarbejdet fik en vis indsigt i. På et tidspunkt fortæller Nadim nemlig, at han ikke brød sig om at blive kaldt »perker«, da han var yngre, men at han nu er »ligeglad«. På internettet går Nadim imidlertid skridtet videre, og bruger termen »perker« som en positiv identitetsmarkør, der indikerer, at det at være »perker« er et livsvilkår og noget, man kan være

stolt af. Samtidig er Perker4Livet en reference til en dansk rapgruppe med navnet Perker4life, som igen refererer til den amerikanske gangsterrapgruppe N.W.A.s lp Niggaz _4_ life.

Jeg har set Perker4livet og 8210-cents profilbilleder på arto.dk. Her poserer de som rap- eller RnB-stjerner. Cyberidentiteternes kombination af brugernavnene og egne uploadede billeder peger i retning af, at de har mulighed for at tilskrive positionen som unge mænd med etnisk minoritetsbaggrund værdi ved at iscenesætte sig selv på en måde, der stilmæssigt tydeligt relaterer til hiphop. Internettet er således et af de »steder«, hvor det demonstreres, hvordan de unge trækker på hiphop- og rapkultur, idet de ved at iscenesætte sig ud fra denne kultur og overtage dens stilelementer kan tilskrive positiv værdi til deres etniske/raciale kropstegn. Denne selviscenesættelse kan give helt konkrete positive gevinster. Eksempelvis ved jeg, at Nadim ofte mødes med piger, han har fået kontakt til på nettet – et forhold, jeg skal vende tilbage til senere. I det omfang, de unge deler et problem, der er knyttet til en specifik konfiguration af etnicitet, race og køn, findes der altså samtidig i denne konfiguration en mulighed for en løsning i form af muligheden for at stilisere den sorte mandekrop.

En mere konkret måde at udtrykke sig på gennem stil angår de konkrete fysiske måder, man fremfører og beklæder sin krop på i hverdagslivet. Her er det ofte farlighed, som signaleres. En af de unge, som således kobledede det farlige til det etnisk/raciale minoritære, var Ahmed, som jeg mødte i Nørrebroklubben. I sin ydre fremtræden kobledede Ahmed ofte tegn på etnisk minoritetsbaggrund og tilhørsforhold til det, der engang var forældrenes hjemland, til en form for maskulin farlighed. Eksempelvis gik han, på det tidspunkt jeg var i Nørrebroklubben (forår 2004), ofte rundt med hvid strik, moderigtig hue. Stilistisk befandt den sig et eller andet sted mellem hiphop og streetwear. Ud over det Nike logo, huen havde fra fabrikanten, var der broderet ekstra skrift på huen: *Iran* foran, *Outlaws* bag på. Han gik ligeledes i starten af mit feltarbejde ofte med en sort baseballkasket med ordet *Persia* broderet på forsiden og *Outlaws* over hullet i nakken. Andre gange havde han en sort baseballcap på, hvor der hen over forstykket stod *Østerbro* med gotiske bogstaver. Denne type stil var udbredt i det miljø, Ahmed var en del af. Han fortalte mig på et tidspunkt, at han får lavet printet specielt i en butik på strøget. Derudover gik han nogle gange rundt med en guldhalskæde med et vedhæng, hvor der ligeledes stod *Iran*. I den bricolage, som Ahmed konstruerede gennem sin tøjstil, indgik en række symbolske markører, som i alt gav ganske stærke konnotationer til farlighed. Kombinationen af en tøjstil, som generelt er inspireret af hiphop og streetwear og derved trækker på forestillingen om den farlige urbane sorte unge mand, signalerer om lokalitet, den meget konkrete markering af etnisk

minoritetsbaggrund og »oprindelsesland«, ordet *outlaws*, der kendes fra rockergruppernes rygmærker, og den gotiske skrift, der dels refererer til rockæstetik dels er den foretrukne skrifttype til tatoveringer blandt latinobander fra USAs vestkyst, samles således til en stil, som kraftigt signalerer farlighed.

Til denne måde at fremstille sig som en farlig ung mand med etnisk minoritetsbaggrund knytter sig til tider også en bestræbelse på at fremstille etnisk danske unge mænd som feminine og feje. Flere unge i mine feltarbejder betegnede således danske unge som »kartofler«, der ikke turde hjælpe hinanden, når der var optræk til ballade. Den farlige og maskuline position, de unge producerer på et stilmæssigt plan, skal således forstås relationelt i forhold til den feminisering af danske unge mænd, som samtidig konstitueres (se også Jensen 2002).

Ved at »besvare« deres delte situation med udviklingen af en specifik subkulturel stil bliver de unge mænd altså i stand til at gøre sig attraktive i en situation, hvor de ellers ikke har meget at byde ind med. Det er således ved at producere en distinkt stil, at de unge mænd bliver i stand til at vende en marginaliseret position til noget attraktivt. Det at blive attraktiv handler således *både* om anerkendelse og status indadtil i det subkulturelle miljø og om at blive populær udadtil. Som allerede nævnt er der således nogle af de unge mænd, der ligesom Nadim er temmeligt aktive, hvad angår seksuelt/romantiske relationer. Stilen gør således de unge mænd i stand til at fremstå som sexede, dels fordi der i sig selv er muligheder for at fremstå sexet ved at stilisere den mørke mandekrop, dels fordi den farlighed, de unge mænd producerer, kan være med til at gøre dem attraktive for pigerne. At være farlig kan forsyne én med en »cool« og mystisk aura, som kan være med til at gøre én sexet; især hvis det farlige kobles til en cool utilnærmelighed, der er så tilpas afmålt, at den gør en mere interessant frem for blot fjern.

De subkulturelle svar på de delte problemer kan altså give de unge mænd i min undersøgelse en attraktiv position som værende farlige og/eller seksuelt/romantisk tiltrækkende. I den forstand indeholder »svarene« en form for lokal, kønnet og generationsspecifik »løsning« på nogle delte problemer. Man kan imidlertid argumentere for, at de subkulturelle svar desuden kan tolkes som en form for kommentar – et *modsv*ar – til de unge mænds delte situation. Nogle gange bliver disse kommentarer eksplicitte. De subkulturelle svar kan derved rumme en, i neobirminghamiansk forstand, politisk dimension. Således kommenterer Musse helt eksplicit risikoen¹¹ for ulige behandling i retssystemet, i det feltnotat, der indledte nærværende artikel. Musses kommentar er som taget ud af en hiphoptekst og illustrerer dermed det forhold, at de unge ved at trække på de ekspressive traditioner, der findes i sorte modkulturer som hiphop, får mulighed for at kommentere deres delte situa-

tion. Hiphop er således den seneste knopskydning af en række sorte musik-kulturer, igennem hvilke underprivilegerede sorte i det urbane USA har mulighed for at kommentere deres livsvilkår. Pointen er således, at fordi hiphop spiller så relativt stor en rolle i den bricolage, de unge mænd producerer, får subkulturen til tider også en form for politisk modstandsaspekt. Denne påpegning er muligvis kontroversiel. Man kunne således i princippet argumentere for, at den analytiske påpegning af modstand, forudsætter bevidsthed og eksplicitering af hensigt hos informanterne. Som Raby har argumenteret for ville dette kriterium imidlertid tendentielt forhindre os i at begribe modstand hos børn og unge, som er mindre tilbøjelige til at handle ud fra eksplicite, bevidste intentioner, og mere tilbøjelige til at handle ud fra delvist bevidste følelser af uretfærdighed (2005).

Der findes også mere eksplicit politiske udsagn i mit materiale. For de unge, som selv bliver aktive producenter af rapmusik, bliver musikken således et medium for på en gang at skildre deres delte situation og kritisere de samfundsmæssige omstændigheder. Abu-Malek, som er producer for den århusianske rapgruppe Pimp-A-lot med hjemsted i bydelen Århus Vest, siger eksempel i et interview på et hiphopsite: *livet er ikke lyserøde blomster. Lige meget hvor du er. Jo måske for nogle der bor i Risskov [velstillet del af Århus] og ved stranden, og så kan de jo snakke om det. Men når vi skal repræsentere det lort, der er dernede ... så skal vi rappe om sandheden. Grunden til, jeg laver sådan noget musik, er, at det skal ind i folks hjerner. Og gangstarap går ind i vores sjæl. Og det er meningen. 'Gadepolitik', det er også det, vores næste plade hedder. Så politiske, ja – i gaderne. Ja gadepolitik, totalt!*

Interview, www.hiphop.dk, hentet 28/9 2006

Konklusion

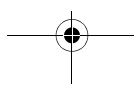
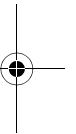
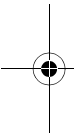
Jeg har ovenfor introduceret de seneste debatter om subkulturbegrebet og argumenteret for, at det er muligt og ønskeligt at rekonstruere et subkultur-begreb, der bibeholder dobbeltheden i begrebet – den kulturelle autonomi og den strukturelle underordning – idet begrebets potentiale for at begribe denne dobbelthed er et af dets væsentligste *raison d'être*. Begrebet risikerer således at miste forklaringskraft og blive tømt for teoretisk indhold, hvis det frakobles en strukturel forståelse af menneskers liv. Bibeholdes dobbeltheden er begrebet omvendt velegnet til at forstå det situerede ved bestemte grupper af menneskers agens, og det udgør som sådan et af sociologiens væsentligste bidrag til ungdomsforskningen.

Jeg har desuden illustreret, at begrebet, hvis det tager højde for disse debatter, kan have forklaringskraft for forståelsen af et konkret nutidigt empirisk genstandsfelt, nemlig den kollektive kultur blandt marginaliserede unge indvandrermand. Analysen af denne kultur har været neobirminghamsk i den forstand, at den kollektive kultur forstås som et kollektivt og situeret svar på en delt social situation. Dermed kan denne type analyse være med til at vise, at den kultur, de unge producerer, er meningsfuld, og i en vis forstand rationel, når den sættes i forhold til deres situation. Samtidig bryder analysen med CCCS' præmis om klassens primat. Den viser, at de unge har delte problemer, der er relateret til en kompleks konfiguration af køn, klasse, etnicitet og race, men også, at de unge udnytter muligheden for at opnå sociale gevinster ved at stilisere deres position. Her er det især betydninger knyttet til køn, etnicitet og race som accentueres.

Analysen rummer desuden pointer fra Post-Subcultural Studies-traditionen ved at lægge vægt på globale massemedierede kulturelle udtryksformers betydning for lokale kulturelle bearbejdnings, in casu hiphop, og ved at tage udgangspunkt i konkret etnografisk arbejde. Endelig viser analysen, at man med udgangspunkt i en neobirminghamiansk forståelse af subkultur-begrebet kan skærpe opmærksomheden på subkulturers latente og manifesterede politiske aspekter; hos de unge mænd i min undersøgelse de gadepolitiske aspekter af deres lokale appropriering af hiphop.

Analysen illustrerer således subkultur-begrebets fortsatte anvendelighed og relevans forudsat en neobirminghamiansk bearbejdning, der tager højde for nogle af Post-Subcultural Studies-retningens kritikker. Det betyder imidlertid ikke, at alle nutidige subkulturer nødvendigvis begribes bedst med en neobirminghamiansk forståelse. Nogle subkulturer vil formentlig have træk som klassiske subkulturteorier bedst forklarer, for nogle subkulturer vil primært Post-Subcultural Studies retningens kundskabstilbud have forklaringskraft, andre vil bedst kunne forstås ved at anvende et neobirminghamiansk teoriapparat, ligesom der kan være subkulturer, som lægger op til en kombination af indsigter fra forskellige retninger (Greener og Hollands 2006, Hodgkinson 2004). Ikke desto mindre er der grund til at være skeptisk over for de typer forståelser af subkultur-begrebet, der afkobler analysen af konkrete subkulturer fra sociale mulighedsbetingelser og livsvilkår.

Noter

1. Det empiriske arbejde fandt sted i fire klubber i tre danske byer (her benævnt, første og anden Ålborgklub, Århusklubben og Nørrebroklubben). To klubber var almindelige kommunale ungdomsklubber, en var en almindelig ungdomsklub med særlige sociale opgaver i den kommunale opgaveløsning, og en var et dagtilbud for unge uden anden tilknytning til skolen. Der er foretaget 126 observationsrunder, og foretaget 18 interviews med i alt 23 unge. Desuden inddrages etnografisk materiale fra massemedier, herunder internettet.
2. Jeg skelner mellem etnicitet og race som distinkte sociale kategorier. Etnicitet viser således hen til sociale differentieringer, der er relateret til forestillinger om fælles ophav og kulturel distinkthed, omend etniske skel og grænser sjældent forløber parallelt med reelle kulturelle forskelle (Barth 1969, Eriksen 2002). Race viser derimod hen til sociale differentieringer, der er relateret til forestillinger om synlige kropslige forskelles essentielle betydning. De to kategorier er dog nært forbundne, idet synlige kropslige forskelle ofte fungerer som tegn på etnisk tilhørsforhold, der i hverdagstænkningen jævnføres med kultur.
3. Bemærk, at Stanley Cohen både nævnes som en del af CCCS, og som en del af opgøret med samme. Cohen foretager således i forordet til andet oplag af CCCS-klassikeren *Folk Devils and Moral Panics*, et opgør med den tradition, han selv har været en del af (2002 [1987]).
4. Se Bennett (2005) for et svar til Blackman og Hesmondhalgh, hvori Bennet dels forsvarer sine teoretiske kundskabstilbud, dels medgiver, at han muligvis har formuleret sig på måder, der kan læses som en besyngelse af individualisme og konsumerisme. Se desuden Muggeltons genealogi over subkulturbegrebet i britisk forskning (2005), hvori han medgiver, at det kan være problematisk at frakoble kulturelle analyser fra strukturer og ulighed (216), og anfører, at nogle af CCCS' kritikere har overdrevet det flydende og hybride ved nuværende subkulturer (217).
5. Se Skeggs (2004) for en påvisning af affinitet mellem teorier om senmodernitet og neoliberal ideologi, og Prieur (2002) for en kritik af nogle senmodernitetsteoriens voluntarisme.
6. Se også Terpstra (2006) for en analyse af forholdet mellem afvigende ungdom, klasse og lokalitet ud fra mere klassisk subkulturteori med reference til sociale problemers sociologi.
7. Virtual Psytrance betegner en distinkt subkultur, der mødes på såvel nettet som offline, og som har en særlig type af psykedelisk technomusik, oprindeligt udviklet i Goa, Indien, som fælles reference (Greener og Hollands 2006).
8. Betydning af økonomisk underprivilegering er ikke belyst selvstændigt i nærværende artikel, se evt. Olesen og Jensen (2009).
9. I denne påpegning ligger ikke, at de unge er mere marginaliserede end deres mødre eller søstre. Hvorvidt, og i hvilken forstand, det eventuelt kunne være tilfældet, falder uden for denne artikels rammer.
10. Det skal understreges, at identifikationen med hiphop udtrykker normalitet i et nutidigt ungdomskulturelt terræn, men jeg mener samtidig, at denne antager specifikke former hos netop disse unge mænd (Jensen 2007, 2008).
11. Om en sådan risiko er reel eller indbildt, er et empirisk spørgsmål, der falder uden for denne artikels rammer.

Litteratur

- Alexander, C. E. (2000). *The Asian Gang – Ethnicity, Identity, Masculinity*. Oxford: Berg.
- Andreassen, R. (2005). *The Mass Media's Construction of Gender, Race, Sexuality and Nationality*. Ph.d. afhandling, Toronto Universitet.
- Barth, F. (red.) (1969). *Ethnic Groups and Boundaries*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Bay, J. og K. Drotner (1986). *Ungdom: en stil, et liv*. København: Tiderne skifter.
- Bennett, A. (1999). Subcultures or neo-tribes? Rethinking the relationship between youth, style and musical taste, *Sociology*. 33(3): 599–617.
- Bennett A. (2000). *Popular Music and Youth Culture: Music, Identity and Place*. London: Macmillian.
- Bennett, A. (2005). In Defence of Neo-tribes: A response to Blackman and Hesmondhalgh, *Journal of Youth Studies* 8(2): 255–259.
- Bennett, A. og K. Kahn-Harris (red.) (2004). *After Subculture – Critical Studies in Contemporary Youth Culture*. New York: Palgrave.
- Bjurström, E. (1997). *Högt og lågt: Smak och stil i ungdomskulturen*. Umeå: Boréa.
- Blackman, S. (2005). »Youth Subcultural Theory: A Critical engagement with the Concept, its Origins and Politics, from the Chicago School to Postmodernism«. *Journal of Youth Studies* 8(1): 1–20.
- Brake, M. (1985). *Comparative youth Culture*. London: Routledge.
- Carrington, B og B. Wilson (2004). Dance Nations: Rethinking Youth Subcultural Theory. I A. Bennett og K. Kahn-Harris (red.): *After Subculture – Critical Studies in Contemporary Youth Culture*. New York: Palgrave, s. 65–78.
- Cohen, A.K. (1955). *Delinquent Boys*. New York: The Free Press.
- Cohen, P. (1972). Subcultural Conflict and Working Class Community. *Working Papers in Cultural Studies* vol. 2.
- Cohen, S. (2002 [1972]). *Folk Devils and moral Panics*. London: Routledge.
- Cohen, S. (2002 [1987]). Symbols of trouble: Introduction to the Second Edition. I Cohen, Stanley (2002 [1972]): *Folk Devils and moral Panics*. London: Routledge.
- Connell, R. W. (1995). *Masculinities*. Cambridge: Polity Press.
- Eriksen, T. H. (2002) *Ethnicity and Nationalism*. London: Pluto Press.
- Frosh, S., A. Phoenix og R. Pattman (2002). *Young Masculinities*. Basingstoke: Palgrave.
- Gilroy, P. (1993). Between Afro-centrism and Euro-centrism: Youth Culture and the Problem of Hybridity. *Young* 1(2): 2–12.

- Greener, T. og R. Hollands (2006). Beyond Subculture and Post-Subculture? The Case of Virtual Psytrance. *Journal of Youth Studies* 9(4): 393–428.
- Gudmundsson, G. (1992). *Ungdomskultur – som overgang til lønarbejde*. København: Forlaget. Sociologi.
- Hall, S. og T. Jefferson (red.). *Resistance through Rituals: Youth subcultures in post-war Britain*. London: Routledge 1991 [1975].
- Hebdige, D. (1979). *Subculture. The meaning of style*. London: Methuen.
- Hesmondhalgh, D. (2005). Subcultures, Scenes or Tribes? None of the Above. *Journal of Youth Studies* 8(1): 21–40.
- Hodkinson, P. (2004). The Goth Scene and (Sub)Cultural Substance. I Bennett, A. og K. Kahn-Harris (red.): *After Subculture – Critical Studies in Contemporary Youth Culture*. New York: Palgrave; s. 135–147.
- Jensen, S. Q. (2008). 8210-cent, Perker4livet og Thug-gangsta. I Krogh, M. Og B. Stougaard (red.): *Hiphop i Skandinavien*. Århus: Århus Universitetsforlag.
- Jensen, S. Q. (2007). *Fremmed, farlig og fræk: Unge mænd og etnisk/racial andenhed – mellem modstand og stilisering*. Ph.d. Afhandling, Aalborg Universitet.
- Jensen, S. Q. (2006a). Anmeldelse af A. Bennett og K. Kahn-Harris (red.) *After Subculture – Critical Studies in Contemporary Youth Culture*. *Acta Sociologica* 49(1): 103–105.
- Jensen, S. Q. (2006b). Rethinking Subcultural Capital. *Young, Nordic Journal of Youth Research*, 3 (14): 257–276.
- Jensen, S. Q. (2002). *De Vilde Unge i Aalborg Øst*. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag.
- Johansson, T., O. Sernhede og M. Trondmann (1999). Inledning: Kultur og identitet i förändring. I Johansson, T., O. Sernhede og M. Trondmann (red.): *Samtidskultur. Karaoke, karnevaller och kulturelle koder*. Nora: Bokförlaget Nya Doxa; s. 7–36.
- Jonsson, R. (2007). *Blatte betyder Kompis*. Stockholm: Ordfront.
- Kofoed, J. (2005) Holddeling: Når der gøres maskulinitet og hvidhed. *Kvinder, Køn og Forskning*, Nr. 3: 42–52.
- Larsen, G. (1992). *Brødre*. Oslo: Pax Forlag.
- Maffesoli, M. (1996). *The time of the Tribes: The decline of Individualism in Mass Society*. London: Sage.
- McRobbie, A. (1980). Settling accounts with subcultures: A Feminist Critique. *Screen Education* 34: 37–49.
- McRobbie, A. (1990). *Feminsim and Youth Culture*. Basingstoke: Macmillan.
- McRobbie, A. og J. Garber (1975). Girls and Subcultures. I S. Hall og T. Jefferson (red.): *Resistance through Rituals: Youth subcultures in post-war Britain*, s. 209–22. London: Routledge.

- Mungham G. og G. Pearson (red.) (1978). *Working-Class Youth Culture*. London: Routledge and Kegan Paul.
- Mørck, Y. (1999). »Faktisk er Blågårds Plads utrolig smuk« – hårde drenge på Nørrebro. *Social Kritik* 65/66: 45–58.
- Muggleton, D. (2005). From Classlessness to clubculture – A genealogy of post-war British youth cultural analysis. *Young, Nordic Journal of Youth Research*, 13(2). 205–319.
- Muggleton, D. (2000). *Inside Subculture – The Postmodern Meaning of Style*. Oxford: Berg.
- Muggleton, D. og R. Weinzierl (2003). What is 'Post-subcultural Studies' Anyway? I D. Muggleton og R. Weinzierl (red.): *The Post-Subcultures Reader*. Oxford: Berg: 3–23.
- Olesen, A. og S. Q. Jensen (2009). »Fucking mange tusser« – om penge og forbrug blandt kriminaliserede unge mænd med indvandrerbaggrund. *Social Kritik* 108: 54–65.
- Palmer, V. (1928). *Field studies in Sociology: A Student's Manual*. Chicago: University of Chicago Press.
- Prieur, A. (2002). Frithet til å forme seg selv? en diskusjon av konstruktivistiske perspektiver på identitet, etnisitet og kjønn. *Kontur* 3(6): 4–13.
- Prieur, A. (1999). Maskulinitet, kriminalitet og etnicitet. *Social Kritik* 65/66: 33–43.
- Raby, R. (2005). What is Resistance? *Journal of Youth Studies* 8(2): 151–171.
- Røgilds, F. (2002a). Et nyt dansk råstof? – forskning i etnisk minoritetsunge 1980–2001. *Amid Working Paper series* 24/2002.
- Røgilds, F. (2002b). Den nye racisme: Aktører. Forhistorie. Modstrategier. *Dansk Sociologi* 3(13): 101–110.
- Sandberg, S. og W. Pedersen (2006). *Gatekapital*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Sandberg, S. (2008). »Get rich or die tryin« – Hiphop og minoritetsgutter på gata. *Tidsskrift for ungdomsforskning* 8 (1): 67–83.
- Schierup, C. (1993). *På kulturens slagmark*. Esbjerg: Sydjysk Universitetsforlag.
- Shildrick, T. (2006). Youth culture, subculture and the importance of neighbourhood. *Young, Nordic Journal of Youth Research* 14(1): 61–74.
- Shildrick, T. og R. Macdonald (2006) In defence of Subculture: Young People, Leisure and Social Divisions. *Journal of Youth Studies*, 9(2): 125–140.
- Sernhede, O. (2007). Forstadens »truende« unge mænd. *Social Kritik* 108: 18–39.
- Sernhede, O. (2002). *Alienation is My Nation*. Stockholm: Ordfront Förlag.
- Sernhede, O. (2001). Los Angered og forstadens krigere. *Social Kritik* 74: 39–50.
- Skeggs, B. (2004). *Class, Self, Culture*. London: Routledge.

- Terpsta, J. (2006). Youth subculture and social exclusion. *Young, Nordic Journal of Youth Research*, 14(2): 83–99.
- Wacquant, L.J.D. (2008). *Urban Outcasts*. Cambridge: Polity.
- Willis, P. (1978). *Learning to Labour*. Aldershot: Ashgate.
- Wingfield, A.H. (2008). Bringing minority men back in. *Gender and Society* 22 (1): 88–92.

Desuden anvendt:

- »Under masken på 8210« (Interview med Pimp-A-Lot) af »Metz«
www.hiphop.dk, hentet 28/9 2006
<http://hiphop.dk/interviews/Under-Masken-paa-8210/244,20>

Summary

«Østerbro Outlaws» – on subcultural theory and marginalized young men with immigrant background.

The article introduces contemporary debates about the concept of subculture and illustrates that a modified conception of subculture can help us understand the collective culture among marginalized young ethnic minority men. The article reviews the critique of the Birmingham school put forward by the so called Post-Subcultural Studies approach as well as the critique of this critique. The ambition is to reconstruct a neo-birminghamian conception of subculture which breaks with the primacy of class, but maintains an understanding of subcultures as meaningful collective cultural answers to a shared situation.

On the basis of ethnographic fieldwork it is illustrated that such an understanding of subculture has potential when it comes to understanding the collective culture among such young men as a meaningful cultural answer providing social value and sometimes enabling a critique of shared social conditions.